

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 d., 6 luni 3 d. 50 cr., 3 luni 1 d. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 d., 6 luni 4 d., 3 luni 2 d.
Pentru străinătate pe an 12 d., 6 luni 6 d., 3 luni 3 d.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archiducesane Sibiu, strada Măceșarilor 47,
Correspondentele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măceșarilor Nr. 37.
Epistole neîncetate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Sibiu, 17 Decembrie.

De unde atîta dragoste din partea unor organe ungurești cîtră Români?

Abia a pornit mai deunăzie dela Făgăraș vestea, că acolo Românii sînt decizi și a părăsi stercul teren al pasivității și a păși pe al activității, și deodată cei cari eram ca și uitați, ne-am învrednicit de atențiunea deosebită a mai multor foi maghiare.

Noi pînă în ziua de astăzi n'avem scire deadreptul, dacă în advîr a fost ceva la Făgăraș sau nu, și dacă s'a hotărît acolo ceva. Nici despre fiitoarea adunare a Românilor, la Sibiu, de care o coresp. din „Egyetértés”, datată dela Sibiu, face amintire, nu scim nimica.

Nimica mai natural decît o intranșire de Români înainte de alegeri. Aceasta o recunoașem și nu credem, că ar pute provoca nedumeriri în nimenea; dară, cum am șis, n'avem nici un dat pozitiv, care să ne pună în pozițiune, a vorbi măcar cu jumătate siguranță corespondenței lui „Egyetértés” despre adunarea românească, ce ar fi să aibă loc aici în Sibiu.

Este dară posibil, că diarele maghiare, care spun în public informațiunile lor despre o marșrută nouă politică a Românilor din Transilvania, sau spun, să nu șicem temerile, dar presupunerile lor, sau informațiunile unor oameni, chiar și Români, cari, dacă li se ofere ocaziunea, nu le este cu greu a face speculă și cu politica. Numai așa ne esplicăm, că s'a putut întempla, de mai în toamnă, când cu intrunirea societății fondului de teatru, nise dulceață cu câte un pîhar de apă rece, luate de nise Români în casa unui advocat de aici, un amărît inima guvernului la Budapesta. Informațiunile, a le cui vor fi fost, de bună samă vor fi dat lucrului și mărime și coloare destulă, ca dintr-o conversațiune din întemplare să se facă munți vomitori de vâpaie îngrozitoare politică.

Coresp. lui „Egyetértés” scie, că „Gazeta Transilvaniei” și „Telegraful Român” s'au declarat pe față pentru activitate, eară despre „Observatoriul” lui Baritiu șică, deși susține politica sa de mai nainte, nu pășese contra activității. Dînsul (Baritiu), șică „Egyetértés”, ar dori proclamarea activității tocmai pentru că se demonstrează, că în impregiurările de față nu poate avî nici un rezultat.

Dacă corespondența a descoperit, că „G. Tr.” s'a declarat pe față pentru activitate, ne mirăm înșe foarte mult, de unde a putut afla, că și „Tel. Rom.” s'ar fi declarat pentru terenul activității? Corespondentul se vede, că are numai un lucru dinaintea ochilor: să spună lucruri mari și multe cetitorilor sei și a primit a spune publicului maghiar prin rostul lui „Egyetértés”, că „Tel. rom.”, care a pîrînit totdeauna terenul politic al activității, s'a declarat și el și încă pe față pentru activitate.

Minuni de aceste mai are corespondența. Ea „descopere” că preoții

sub conducerea lui Popea încă s'au alăturat la politica activității; ca și când preoții și conducătorii nu mai acum ar începe a se declara pentru politica activității.

Trecem preste descoperirile, ce le face coresp. lui „Egyetértés” despre proiectul de programă (stabilirea direcțiunii și programei politice, și organizarea). Trecem și preste prorocia că vom eși la alegerile viitoare cu 14—16 deputați (la Bistrița—Năsăud 1; Solnoc-Dobăca 1; Selagiu 2; Cluj 2; Turda-Arieș 1; Hunedoara 2; Făgăraș 2; Alba 1; Sibiu 2) esprimîndune dorința să fie așa cum șică corespondentul, ba și mai bine, și ne punem de nou întrebarea, de unde atîta dragoste din partea organelor ungurești cîtră Români?

Numai din curiositate că „în corpl legislativ se vor spori elemente date deja uitărei”, nu credem. Interesul de partidă ar avî ceva pentru sine încît privesc opozițiunea, mai ales, când aceasta va fi sigură, că se sporesc elementele opoziționale ale guvernului actual. Tot așa ar pute specula și guvernul pentru întărirea partidei sale.

În impregiurările de față ni s'ar părî prea minuțios interesul de partidă și încît pentru guvern lui ar trebui să displacă activitatea Românilor, când șică de bine i a mers în Transilvania dela enunțarea pasivității incoace. Este prea cunoscut, că Transilvania era camera de rezervă, în care se păstrau locuri de deputați pentru toate mărîmle cădute la alegeri dincolo de „dealul mare.” „Ellenzék”, ce e drept accentuiază interesul acesta și este așa de conșcis încît nu pretinde dela reprezentanții Românilor decît numai un lucru: să fie în opozițiune; cuprînd mai departe opozițiunea ce vor voi Români, se înțelege între marginile dreptului public unguresc.

Nouă ni se pare că interesul de atitudine noastră trece preste granițele unor interese, am pute șică, de toate dîlele.

Colisiunile între Cis- și Transilvania; ura asupra Germanilor; conflictele cu armata comună; temerea de slavism; comunicațiunea cu Kossuth și șicentele ce scapără în Ungaria fiecare din tomurile memoriilor lui Kossuth — stîrnesc în noi gânduri, că în capetele conducătorilor maghiari clocește ceva. Alusiunile cam naive a le lui „Ellenzék”, din care am comunicat și noi în nrul premergătoriu vre-o câteva părți, sînt în stare să trădeze aspirațiunile multora din Ungaria. După acei mulți, Ungaria este chemată pentru ceva mai mare decum se află astăzi în combinația cu Austria.

Maghiarii cred, că germanismul i apără de slavism numai ca se nu i mînanțe acesta, ci să i aibă el de merinde spre sudostul Europei. Ca să se împutineze merindea germanismului spre orient și să crească maghiarismul acesta maghiarifică cît poate și dintre Germani. Măsura aceasta, ori ce om cu minte, și între Maghiari încă se află oameni cu minte, vede că este foarte neșicentă. Acei ce se maghiarizează astăzi pentru pîne și

pentru ca să placă celor dela putere, mîne vor fi Nemții cei mai încarnați și poimăne Rușii cei mai ultraști. Este o deosebire între loialitate și servilism. Oamenii loiali țin la demnitatea individualității lor și din simț nobil își pun viața pentru principiile, care întemează societățile cele sănătoase, va să șică, cari dau garanții egale pentru fie-care individualitate din stat; servilul e ca și cănele, care este recunosătoriu celui ce i dă pîne și bătaie.

Contingentul cel mai mare al acelor ce se maghiarifică este de soind din urmă. Maghiarii șicu aceasta și șicu că în timpuri schimbăcioase oamenii de felul acesta sînt periculoși chiar.

Caută deci impregiur după alte rașimuri. Vorbesc mult despre reinvierea Poloniei și trag cu ochiul la juțele stat dela Dunărea de jos, la România.

Dragostea cîtră Români așa dară este ea cît este și cîtră noi cei din Ungaria; mai mult înșe, pentru ca să se apropie de România.

De este sinceră, de este nesinceră dragostea aceasta; de are tendențe rele sau intențiuni bune, de este oportună sau neoportună, ar încapî poate lungă vorbă. Aceasta înșe pentru așî ne ar duce prea departe.

Pe Români, când e vorba de a se decide și a urma o politică n'are săi îndemne nici să respingă numai cugetele altora, ci interesele lor proprii. Cu cugetele altora încît le pot cunoașe se să ocupe numai spre a fi de la sine în departare pagubele și a obține la ocaziuni bine venite foloasele, cari se derivă din coinciderea intereselor comune. De aceea noi dela 1865 incoace am șis, că politica noastră nu trebuie legată nici de speculațiunile altora, nici de sistemele lor politice. Dela 1865 am șis nelncetat, că Români din Austro-Ungaria trebuie să aibă înainte de toate interesele lor naționale și bisericesci în vedere și să caute, ca acestor interese să le câștige un loc potrivit în organismul cel mare al statului pentru a se pute desvolta, și prin desvoltarea lor să promoveze bîmăstarea materială și la poporul nostru. Sărăcia materială și intelectuală ne face striciciuni tot așa de mari, dacă nu mai mari, ca și maghiarizarea.

Așa am șis și șicem, pentru că noi n'am asteptat nici odată binele nici dela demonii unei reacțiuni nici dela sirenele fantastice, cari cu ilusiunile cele frumoase și îmbătătoare duc pe cei amăgiți la perire.

Deci, ori care ar fi motivul dragostei ungurești, pe noi nici să ne intrizeze nici să ne scoată din fire impregiurarea dacă am fi ajuns cumva și noi odată în viață a avî pețitori.

Remănem neschimbați în părerile noastre de deci de ani: că activitatea exprimă viața, că activitatea pentru a ajunge și Români la o soarte mai bună nu poate fi nici odată compromițătoare.

Patrioții cei adevărați, fie Unguri fie Sași, fie ori ce, să vor bucura de dînsa, căci numai când vom ajunge cu

toții să ne ridicăm preste prejudețele, că unul e mai bun ca celalalt, patria va fi tare contra tuturor ispitelor, ori în ce formă aceste s'ar prezenta.

Revista politică.

Sibiu, în 17 Decembrie.

Diarele ungurești prezentează maghiarismul, fără a voi, ca și cum s'ar afla într-o stare foarte desperată „Pesti-Napló”, „Pesti Hirlap”, „Egyetértés”, „Függetlenség” etc. se întrec, care de care în țipete: că maghiarismul e amenințat de germanism, de slavism și mai șicu Dîeu de ce. Leacul cu care s'ar pute vindeca reul, după diarele maghiare, ar fi maghiarizarea.

„Resboiul” spune, sub rezervă, că în Bucuresci circulă șgomotul, că cabinetul Brătianu se va retrage provisoriu, formându-se un nou ministeriu sub prezidența lui D. Ghica, care va fi spriginit de partidă liberală. Se șică că retragerea aceasta are să fie pînă la deslegarea cestiunei Dunărei.

O telegramă din Bucuresci spune că trimisul României la curtea din Viena, Balăceanu, și-a retras dimisiunea și se va întoarce la postul seu.

Dela Belgrad se anuncie, că se adoptează sala cea frumoasă a „crucii roșie” pentru ținerea ședințelor șcupștinei. Principele Milan va deschide însuși șcupștina, și după cum se adauge, cu un mesajiu de mare importanță asupra situațiunei interne a principatului.

Din Constantinopol se telegrafează, că ambasadorii au propus și recomandat arbitriul european (în cestiunea Greciei). Propunerea avea să se substearnă în 27 Decembrie seara consiliului de ministri. Este de creșut că propunerea arbitriului se va respinge.

„Le Grand Journal” publică următoarea telegramă din Ianina, cu data de 21 Decembrie:

„Se pare că Grecia nu cunoașe simțimintele, ce Români din Epir nutresc față cu dînsă. Cu toate aceste îndărjirea lor este la culme, și ei declară pretutindeni sus și tare, că vor respinge cu armele ori ce măsură care ar tînde săi supune Greciei.”

Noua lege advocațională în stadiul ei de proiect.

(Incheiere.)

Este un secret public, că reprezentanțele comunale inaintea escrierei de concurse pentru ocuparea postului de notariu au decis mai întăniu prin conșlus valid tacele accidentale ale notariului, pe care acesta ca un accesoriu la salariul de 400 fi, le încassează pentru scrisorile și documentele partidelor.

Anume comunitățile au stabilit atari tace d e.

a) Pentru facerea unui contract fără timbre maximul 20 cr.

b) Pentru cererea de intabulațiune maximul 50 cr.

c) Pentru o reclamațiune în afaceri militare mult 1 fi.

d) Pentru o rugare în afaceri de dare și competențe mult 1 fl.

e) Pentru un recurs în orice ram fără timbre mult 1 fl.

Prin dispozițiunea § 96 suscitată dreptul acesta câștigat prin contractul încheiat de comună și notariu se sterge și prelungește împovărarea părților respective într'un mod neproporționat față de tacele de până acum notariul fără vina lui se păgubește și salariul lui deja legal stabilit se deteriorează, ceea ce i dă lui drept a cere dela comună un echivalent corespunzător pentru această pierdere, căci salariul lui fixat și definitiv stabilit în virtutea legii comunale nu se poate deteriora.

Multe comune vor fi în fine necesitate prin arunc comună a înțregi scădemântul cauzat în salariul notariului.

Într'un stat de drept legislativa țerei numai excepțional aduce legi cu putere retroactivă, din motive grave, și numai în atari cazuri, unde drepturi preste tot și anume drepturi private în concretă câștigat după toate formele legii nu altera și vătămă.

Legea proiectată precum am arătat alterează și vătămă greu drepturi după lege acuritate.

Deci legea proiectată ușor poate se provoace neînțelegeri între notari și popor, precum s'a întâmplat mai deunădile din indemnul încasării tacei militare cu un vice-notariu, unde numai intervențiunea brăchului militar a putut domoli lucrul.

Noi fimem după convingerea noastră, că proiectata lege, aduce mai mult rău poporului decât folose advocațiilor, căci împovărează poporul într'un mod potențat față cu trecutul și prin rumperea contractelor între notari și comune, va semăna semăntă neîncrederei și urei asupra notariului, căci acesta va respinge ori ce rugare adresată lui, străină însă de cercul noiei competențe notariale, și aceasta va contribui la demoralizare și stricăciune, care este contra conceptului de stat, care între altele are sublimul scop: ridicarea supșilor la o stare bună materială.

Observăm că după noiele dispozițiuni pozitive luate din partea capilor de tribunale și prin urmare și de juđi regesci cercuali advocații și în afacerile, care aparțin procedurii în cauze neltigioase trebuie să înainteze hărțile lor în limba statului, până când pentru notari nu exista aceasta dispozițiune, așa încât partidele încheia, contractele în limba lor și subscrisia și cererile făcute în limba lor. Partidele aveau așa dar deplina convingere despre genuinitatea documentului și cererii făcute.

Prin proiectul de față pe venitoriu se crează altă situațiune, desființându-se cu o trasură de condeiu salutarele dispozițiuni legale ale procedurii criminale, ale dreptului civil formal, prin care din motive foarte relevante, parte legislativa țerii, parte înaltul Ministeriu au scutit pe partide în multe cauze de a se folosi de intervențiunea și lucrarea advocațiilor*), pe când prin legea proiectată în mod complet preste tot se introduce sila advocațională, o măsură, care în Ungaria chiar nici sub timpul urgistului absolutism în cuprinsul acesta nu a fost introdusă.

Ba chiar bine ne aducem aminte, că sub regimul lui Bach era ertat fie-cărui individ, a se plânge în limba

*) Veđi art. de lege XXII din anul 1877, despre procesele bagatele §. 36 ultima alineă. Conform proiectului primăria comună formază un for judecătoresc, la care asemenea exhibite înscris numai advocații pot să înainteze în numele partidelor. Oare nu ar însemna aceasta un monopol? §. 36 nu licidează advocatului spese fără numai cele făcute cu provocare la §. 35. Oare de giaba vor lucra apoi advocații în procesele bagatele?!

lui la deregătorii, de unde și căpăta hotărîrea de asemenea în limba lui. Astădii nu domnesce absolutismul lui Bach, ci constituționalismul liberal, cu restricțiunile amintite limbistice.

Tot respectul față cu limba statului și prerogativele ei, dară la imediata comunicațiune cu poporul, unde el e stăpân preste afacerile lui, chiar din punctul de vedere mai înalt al statului ar trebui să se ia nise măsură, ce îndestulează poporul și-l înimează, de a aduce ori ce fel de jertfe pentru stat, care l' ocrotese și lucră la propunerea lui, ca cu mândrie să poată dice: „*moriatur pro rege nostro?*”

Prin aceste indignități făcute în timpul suprem credem, a ne fi implinit datorița noastră jurnalistică adresându-ne către cei chemați cu un: „*Videant consules, ne respublica aliquod detrimenti capiat.*”

Vom mai veni la acest obiect de importanță pentru popor.

Retipărirea cărților bisericesci.

Raportul,

privitoriu la revisiunea și editarea cărților bisericesci, prezentat comisiunei sfântului Sinod de preasfințitul Melchisedec, Episcopul de Roman, în sesiunea de toamnă a anului 1880.

(Urmare).

Nu este nici o ediție de cărți bisericesci, în care să nu se fi făcut oare care curățire a limbei de elemente eterogene; însă aceasta s'a făcut cu economie și fără a se produce vre o schimbare isbitoare. Când deschidem cărțile românesce cele mai vechi ale Bisericii noastre, le găsim pline de fraze și cuvinte slavone, resturi din obicinuița seculară cu acea limbă; ele dispar cu încetul și în locul lor intră fraze și expresiuni curat române. Așa trebuie a se urma și pe viitor cu purificarea limbei: treptat și pe nesimțite. Pe de altă parte, vechii cărțurari ai Bisericii noastre, când în limba română nu găsiu expresiuni potrivite și exacte, ei introduceau expresiuni din limbile, din cari traduceau, din cea greacă ori din cea slavonă. De aici a urmat, că în cărțile noastre bisericesci s'au primit o mulțime de termeni grecești, precum: tropar, condac, icos, irmos, canon, stichiră, acatist, paraclis, etc. sau slavone precum: vecernie, pavecerniță, polunoșniță, obedniță, peasnă, sedelnă, svetilnă, ș. a. Limba română la început era necultă, neflexibilă. Cu timp ea s'a cultivat, s'a subțiat, s'a îmbogățit treptat, s'au putut forma și în ea termeni după acei grecești și slavonesci. Așa a început a se dice: međunocăic în loc de polunoșniță, ședealcă în loc de sedelnă, în loc de blajeni, fericiți, în loc de utrene-măncare ș. a. Tot asemenea trebuie să se procedă și pe viitor. Terminii noi, cari se vor pute forma după cei originali, să se introducă; unde nu, să se păstreze acei existenți, ori din ce limbă ar fi ei primiți, sau cel puțin acei slavoni să se înlocuească cu termeni greci, cari sunt adevărații originali, și după cari s'au format și cei slavoni. Această direcție a dat-o răposatul întru fericele Metropolitul Veniamin, care la înlocuit mulți termeni slavoni din cărțile bisericesci cu cei corespunzătorii din cărțile grecești, când nu putea a-i găsi sau a-i face românesci. Așa d. e. în loc de voscresnă și svetilnă el dicea: Eathina și ecaspotiliorion, în loc de Tripesneț — Triod, în loc de slavaslovie — Docsologie ș. a.

Așa dar istoria dezvoltării literaturii noastre bisericesci ne arată, că modificări progresiste se fac în limba bisericescă; însă ele se fac treptat și cu multă chibzuință, carea cere și sciință și devotament către nație și către Biserica.

și cu multă chibzuință, carea cere și sciință și devotament către nație și către Biserica.

Vine acum a doua întrebare de o însemnătate capitală pentru cărțile Bisericii noastre: Cu ce litere să se tipărească de acum cărțile bisericesci: cu cele cirilice, precum s'au tipărit ele până acum, ori cu cele latine, cari se întrebunțează acum de vre o douăzeci de ani în scrisoarea și în literatura noastră modernă? Constatăm, că dorința multora din cărțurarii nostri moderni este de a se adopta și în cărțile bisericesci alfabetul latin și ortografia modernă. Judecând superficial s'ar părē, că nimica nu este mai logic și mai ușor, decât realizarea acestei dorințe; în realitate însă ne stau împotriva o mulțime de greutăți practice și anomalii, cari trebuie să ne pună pe gânduri și să nu alunecăm ușor pe acest povârniș, pe carele ne împinge nerăbdarea noastră de a modifica totul cu repedeziunea aburelui. Să ne dăm deci mai întâiu socoteala de alfabetele în chestiune, de cel latin și de cel cirilic. Și unul și altul se derivă din cel elin, carele și acesta la rândul său se derivă din cel ebraic ori fenician. Deosebirea lor consistă numai în deosebita lor dezvoltare istorică. Cel latin, devenit proprietate a Romanilor, s'a format și dezvoltat la apus, și dela Romani a trecut la națiunile, ce s'au format pe ruinele imperiului roman. La aceste națiuni alfabetul acesta a dobândit formele, pe cari noi le vedem astăzi în țările de origine romană. Alfabetul cirilic este o copie exactă a alfabetului elin în formă cum el exista în imperiul bizantin sau romano-grecesc din orient. În veacul al IX-lea predicatorii slavoni, Ciril și Metodie, au adoptat acest alfabet pentru limba și literatura Slavilor dela sud, printre cari ei au predicat creștinătatea, și fiindcă semnele alfabetului greco-bizantin nu ajungeau pentru toate sunetele limbei slavice, acești primi cărțurari slavoni au imprumutat restul parte din limba ebraică, anume literele σ , ω , ψ , χ ; eără altele dintr'un alfabet antic cunoscut sub numirea de glagolistic, anume: π , κ , ξ , ζ . Românii, după ce în curgere de mai multe secole s'au servit și denșii de cartea și de scrisoarea slavonă din cauza contactului religios și politic cu popoarele slavone dela sud, — cu vre o trei sute de ani în urmă au venit la ideea, ca să și creeze cartea românească, să scrie și să tipărească cărți românesci, pentruca, cum dice Metropolitul Varlaam în prefața celei dintăiu cărți românesci tipărite în Iași: „Să înțeleagă fie cine, să se învețe pe limba sa, și să mărturisească minunate lucrurile lui Dumnezeu... că cu nevoie este a înțelege cartea altei limbi.”

Românii, spre ași face scrierea și cartea proprie limbei lor, au adoptat la ei alfabetul bizantino-bulgar, în carele erau obicinuiți de veacuri, modificându-l și adăugându-l cu timpul după gustul și trebuința lor. Mai întâiu au format două semne, cari nu se găsiu în alfabetul adoptat, dar pre cari le reclamă limba și pronunția română. Aceste semne erau: α și κ . Apoi cu timpul au lăpădat multe din semnele alfabetului numit cirilic, fiindcă limba noastră nu avea trebuință de denșele, precum sunt: μ , ν , ξ , ζ , σ . În dăile noastre acest alfabet s'a simplificat încă mai mult, aruncându-se din ele ca prisoselnice și alte semne, precum: η , θ , ψ , σ , așa în cât în alfabetul modificat au rămas numai semnele acele neapărat cerute de firea și de pronunția limbei române. Acest alfabet astfel modificat a devenit cel mai propriu limbei noastre, și reprezentă un fenomen rar dacă nu unic în limbistică, de-a pută scrie limba așa întocmai cum ea se vorbește. El este icona fidelă a limbei noastre și cel mai propriu pen-

tru a păstra pronunția ei nealterată; pentru generațiunile viitoare; prin el limba se învață ușor și ortografia este simplă și scutită de greutate; prin urmare foarte accesibilă pentru toate stările societății, cât de puțin culte; organul cel mai nimerit pentru păstrarea unității limbei naționale la toți Românii, și prin urmare cel mai potrivit pentru destinația cărții bisericesci. Alfabetul acesta așa dar nu este o producțiune barbară, precum multora din nesciință le vine a crede. El are aceeași nobilă origine, ca și alfabetul latin, deosebirea este numai, că acest din urmă s'a modificat și format după gustul popoarelor europene apusene, latine și germane: eără cel dintăiu după gustul popoarelor europene răsăritene grece și române. El este o achizițiune strămoșească, prelucrat de străbunii nostri și lăsat nouă în cliromonie, ca o moștenire a zelului lor pentru cultura, îmbolnăirea, păstrarea și respândirea limbei naționale române. Prin acest alfabet ei ne-au predat ideile, învățăturile și povăturile lor, credința și nădejdea lor în viitorul țerei și a națiunei lor. Trebuie dar ca noi să avem dragoste și stimă către acest alfabet, carele ne-a păstrat, după ce ne-a format-o, cartea noastră strămoșească, basa cărții moderne.

Să vedem acum, dacă alfabetul latin, cu carele noi astăzi ne servim în scriere și în tipărire, posedă aceste calități eminente, de-a fi icona fidelă a limbei noastre, și dacă adoptarea lui în cărțile bisericesci ne-ar aduce un bine mai mare sau vre-un folos practic mai mare de cât alfabetul, cu carele Biserica se servese de secole până astăzi.

Mai întâiu alfabetul latin nu are în de ajuns semne pentru esprimarea tuturor sunetelor, ce compun vorbirea românească; nu are semne proprii pentru sunetele: ψ , ω , π , κ , ξ , și σ . De aici o mare confuzie și neunire între literați asupra modului de-a scrie limba română cu literele latine, și fehurite moduri de-a pută înlocui lipsa acestor semne. — Numai între literați avem până acum trei mai principale sisteme de scris românește, ne mai pomenind de cei ne-literați, cari scriu fie carele cum îl duce capul și instinctul la transcrierea alfabetului cirilic cu cel latinesc. Dintre literați unii sânt etimologisti, cari pretind că trebuie a scrie cuvintele cu literele cu cari sânt scrise în cuvintele originale latine, lăsând ceterorului pronunția după plac. Alții se numesc fonetisti, cari vor să scrie limba așa cum se pronunță, adăugând oare cari semne, cari să înlocuiască lipsa alfabetului latin. Alții în fine se pot numi fusionisti, cari tind a împăca sistemele precedente, adoptând câte o parte din ambele sisteme, spre a conserva după putință și etimologia latină și pronunția română. De aici în ortografia noastră modernă domnesce o mare anarhie. Chiar în România noastră nu se poate veni încă la o unitate de ortografie. În Ardeal, Bănat și Ungaria predomină etimologismul absolut, eșit din scoala dlui Cipariu; în Bucovina predomină o altă sistemă ortografică și limbistică cu curioșitățile inventate de repositul profesor de literatură română, Arone Pumnul. Chiar fosta Societate academică română din Bucuresci, pentru producțiunile sale literare, a trebuit, prin majoritatea voturilor, să și stabilizească o normă de ortografie, care a fost cea etimologistă. Fiind că acea sistemă nu a putut prinde rădăcini în România și s'a vedut absurditatea ei cu curgere a timpului, Academia actuală o-a părăsit, și în sesiunea trecută a admis în princip sistemă de fusione, tot prin majoritatea voturilor și tot provisoriu, până ce practica va dovedi, dacă ea prinde sau nu rădăcini în țeară. Din această confuziune și desbinare a literaților

urmează că aceleși cuvinte și sunete se scriu în o mulțime de feluri, d. e., pentru sunetele α și χ se întrebuintează pe rând toate vocalele latine, a, e, i, o, u, punându-le deasupra câte un accent circumflex, ori un accent grav, ori semnul scutării. Litera c ține locul și de κ și de χ cirilic. Litera η se scrie de unii cu η , de alții cu σ ; d. e. în η icerea η ap η unii scriu *crestin*, sau *chrestin*, alții *creștin* sau *chreștin*. Eată un cuvânt scris în patru chipuri. Chiar numele lui χ ristos η unii l scriu *Hristos*, alții *Christos*, alții în fine *Hrist*, sau *Christ*. Pentru litera η , unii întrebuintează η , alții η , uneori ζ ; ba încă în unele cazuri se găsește ζ și τ . Și alte confuzii de desbinări asupra modului scrierii celor mai multe η iceri. Sperăm însă că timpul va stabili un mod unitar în ortografia noastră cea cu alfabetul latin. Până atunci cetirea și învătarea cărții noastre a devenit foarte grea, și afară de școală, pentru popor și pentru bătrâni, cartea noastră modernă este neaccesibilă. (Va urma.)

Raportul

ministrului Dimitrie Sturza asupra proiectului de răspuns la discursul tronului, citit în ședința senatului României dela 1 Decembrie.

(A Urmare.)

Aceste în număr de patru sunt următoarele:

I.

Scrisoarea A. S. R. Principelui României, adresată A. S. R. Principelui Carol Antoniu de Hohenzollern.

Alteța Regală și Prea Scumpe Părinte, După întoarcerea mea în România, consiliul meu de miniștri mi-a spus din nou necesitatea de-a regula, prin un act formal, cesiunea succesiunii la Tron. Această cesiune, în timpul din urmă, a fost viu agitată în țară, și Alteța Voastră Regală cunoaște importanța, ce pun oamenii de Stat ai României la rezolvarea ei, pe care o consideră ca o puternică garanție de stabilitate pentru viitor.

Cunoscând bunele dispoziții ale Alteței Voastre Regale, precum și viul și sincerul interes ce l purtați țerei, care mi-a încredințat destinele sale, nu mă învoiesc a face apel, în numele meu și al guvernului, la aceste simțimente, spre a ruga pe Alteța Voastră Regală a da deplina consimțire la prescripțiunile constituționale, cari regulează ordinea de succesiune la Tronul României în Casa de Hohenzollern.

Deși articolele legii noastre fundamentale sînt de o mare precizie în această privință, Alteța Voastră Regală va recunoaște în necesitatea, de-a face, înainte de toate și spre înlăturarea a orice nedumerire, o declarație formală, semnată de toți membrii familiei noastre princiere, constatând acceptarea lor eventuală a succesiunii la Tronul României, cu toate prerogativele și restricțiunile, cari i sînt alipite.

Aduările române vor fi chemate a lua act de această importantă decizie. Sînt convins, că o vor primi o cu o viuă satisfacție, și că vor considera-o ca o îndeplinire a doriștelor de atătea ori esprinmate de către diferitele reprezentații ale țerei.

În speranța, că Alteța Voastră Regală împărtășese pe deplin părerea noastră și așteptând un răspuns favorabil, profit cu bucurie de această ocaziune, spre a vă reînnoi Alteța Regală și prea scumpe părinte, espresiunea respectului filial și al dragostei, cu care nu voi înceta a fi,

al Alteței Voastre Regale
credincios devotat
(Semnat) Carol.

București, 11 (23) Octomvrie 1880.

II.

Scrisoarea Alteței Sale Regale Principelui Carol Antoniu de Hohenzollern, către Alteța Sa Regală Domnul României.

Alteța Regală și prea scumpe Fiu! Am primit scrisoarea, prin care Alteța Voastră Regală a bine-voit a mi esprima dorișta sa precum și a consiliului seu de

miniștri despre necesitatea de a regula, prin un act formal, cesiunea succesiunii la Tronul României. Deși n'am părăsit un singur moment duioasă speranță de a vedé uniunea Alteței Voastre Regale bine cuvântată prin nașterea unui moștenitor direct, totuși nu putem părăsi datoria de a contribui la stabilitea viitorului unei țeri ale cărei interese ating așa de aproape inima noastră și a ne conforma astfel cu dorișta atăt de legitimă a Alteței Voastre Regale și a poporului său. Inspirați fiind de aceste simțimente, dăm deplina noastră consimțire prescripțiunilor constituționale cari regulează ordinea de succesiune la Tronul României în casa princiară de Hohenzollern. Spre acest sfârșit, am format actul aci cuprins, pe care l remităm în mâine Alteței Voastre Regale. Ce este foarte plăcut de-a puté dovedi prin această consimțire, toată afețiunea, ce avem către suveranul mult iubit al acestei țeri, pentru fericirea și prosperitatea, cărei facem urările cele mai ferbiști. Pe lângă espresiunea acestor urări, adaog și pe aceea a simțimentelor părintești de iubire și de afețiune, cu cari nu voi înceta a fi Alteța Regală și prea scumpe Fiu,

al Alteței Voastre Regale
mult afeționat Părinte
(Semnat) Carol Antoniu.
Sigmaringen, 21 Noemvrie 1880.

III.

Actul familiei princiere de Hohenzollern Noi, Carol Antoniu

Prin grația lui Dumneșeu, Principe de Hohenzollern, Burggraf de Nuremberg, Comite de Sigmaringen, Veringen și Berg, ș. c. l., ș. c. l.

În numele nostru propriu, și în calitatea Noastră de Șef al familiei princiere de Hohenzollern, în numele tuturor membrilor acestei familii;

Voi dă înlesni realizarea doriștelor esprinmate de către diferitele reprezentații legale ale poporului român, și a înlătura orice nedumerire, dând într-un mod formal consimțirea Noastră prescripțiunile constituționale, care regulează ordinea de succesiune la Tronul României, formând cu toate aceste urări ferbiști pentru ca Provedința Divină, din milostivire, să acorde Domnului și Doamnei României, seampilor Nostri copii, un Fiu moștenitor direct, care este așa de viu dorit de către națiunea întreagă ca și de propria Noastră familie, precum și a Le da ani mulți spre a conduce destinele poporului, la căruia iubire și încredere au căștigat-o;

Luând pe de-altă parte în considerație scrisoarea, ce Alteța Sa Regală Domnul României Ne-a adresat, cu data de 11 (24) Octomvrie trecut, prin care Ne comunică avul consiliului Său de miniștri asupra necesității de-a regula, prin un act formal cesiunea succesiunii la Tron;

Vind a da urmare doriștei, ce Ne-a fost adresată de către Suveranul României și a contribuit astfel a asigura o garanție de stabilitate pentru viitor;

Răspundând totdeauna doriștei Noastre celei mai scumpe, de-a vedé urmată de un membru al familiei Noastre marea și glorioasă sarcină începută de seampul Nostru Fiu, principele Carol de Hohenzollern, și condusă cu atăta succes, grație patrioticii și devotatului sprigin al viteazului popor, care L'a ales de Suveranul său;

Declarăm și facem cunoscut, atăt în numele Nostru cât și în numele membrilor familiei Noastre princiere, că consimțim și formal la articolul Constituției Române, care regulează ordinea de succesiune la Tron, în lipsa unui moștenitor direct, cu toate drepturile, datoriile, prerogativele și restricțiunile, conținute în acest articol, al căru cuprins Ne-a fost comunicat oficial, așa precum urmează:

„Art. 83. În lipsă de coboritori în linie bărbătească a Măriei Sale Carol I. de Hohenzollern-Sigmaringen, succesiunea de Hohenzollern se va cuveni celui mai în vârstă Tronului se va cuveni celui mai în vârstă dintre frații Săi sau coboritorii acestora, după regulele statornicite în articolul precedent.

„Dacă nici unul dintre frații sau coboritori lor nu s'ar mai găsi în viață, sau ar declara mai disainte, că nu primesc Tronul, atunci Domnitorul va puté numi

„succesorul său dintr'o dinastie suverană din Europa, cu primirea reprezentației naționale, dată în forma prescriasă de art 84. „Dacă nici una nici alta nu va avé loc, Tronul este vacant.“

Drept care noi și membrii familiei Noastre, am adresat și semnat declarațiunea de față, investind-o cu sigiliurile Noastre princiere în dreptul semnăturilor.

Făcut în Sigmaringen, la 21 Noemvrie 1880.

(Semnați): Carol Antoniu, Principe de Hohenzollern, Leopold, principe de Hohenzollern, Frederic, principe de Hohenzollern.

IV.

Scrisoarea Alteței Sale Regale principelui Leopold de Hohenzollern către Alteța Sa Regală Domnul României.

Alteța Regală și scumpe Frate, Am luat cunoștință de scrisoarea, ce Alteța Voastră Regală a adresat Alteței Sale Regale, prea scumpului nostru Părinte, privitoare la dorișta esprimată de către diferitele reprezentații legale ale țerei, precum și de Alteța Voastră Regală însuși, de a vedé regulate și confirmate dispozițiunile constituționale relative la succesiunea Tronului României, prin o declarațiune formală a tuturor Principilor maiori ai Casei Noastre. Ca cel mai în vârstă dintre frații Alteței Voastre Regale, mie d'ar mi se cuvine de a mă pronunța asupra drepturilor eventuale ale succesiunii.

Cu toate că nu putem încă lăsa dulcea speranță, ce umple inimile noastre și care se unesc cu doriștele națiunii române, de a vedé născându-se moștenitor direct așa de viu dorit, totuși ne unim cu dorișta Alteței Voastre Regale, spre a contribui astfel la înlăturarea ori-cărei nesigurranțe în această cesiune așa de importantă pentru stabilitatea și siguritatea țerei în viitor.

Fiind fratele cel mai mare al Alteței Voastre Regale, nu mă voi uita, după prevedințele omenești, în cazul de a urma sarcina plină de răspundere, ce Alteța Voastră Regală a condus-o cu un succes atăt de strălucit. Nu este nevoe dar a invoca alte motive, spre a justifica renunțarea mea personală. Cu toate acestea, pentru cazul, când comuna noastră speranță nu s'ar împlini, și când ar plăcé prevedinței divine ca unul din fi mei să se fie chemat la această înaltă misiune, nu voi lipsi a'i pregăti chiar de acum, desvoltând în inima lor iubirea către această nobilă și vitează națiune, care, după atătea secole de lupte și de suferințe, a știut, prin propriile sale forțe a redobândi un loc onorabil în marea familie a statelor suverane.

Dacă astfel va fi voișta lui Dumneșeu ca unul din fi mei să se fie chemat a se sui pe Tronul României și a deveni un demn urmaș al Alteței Voastre Regale; dorișta mea cea mai scumpă, și care le cuprinde pe toate, va fi, ca acest fiu să ajungă a căștiga în inima Românilor un loc tot așa de mare, ca acela ce'i păstrez în inima mea de părinte.

Sînt fericit de a puté reînnoi Alteței Voastre Regale, cu această ocaziune, espresiunea dragostei, cu care rămân, Alteța Regală și prea scumpe frate,

al Alteței Voastre Regale
prea devotat frate
(Semnat) Leopold.

Sigmaringen în 22 Noemvrie 1880.

(Va urma.)

Notele de bancă de țecce florini.
ce se vor pune în circulațiune dela 3 Ianuarie 1881.

Notele de bancă ale băncii austro-ungare dela 1 Maiu 1880 à 10 fl. au un format de 132 milimetri lățime și 90 milimetri înălțime, rată pe hărții neavând marcă un tipar dublu, cu un text de notă parte germân, parte ungureș.

Chipul propriu al notei, care are o lățime de 122 milimetri, arată în mijloc pe câmp brun deschis un câmp de scriptură rectangular înalt, de o lățime de 58 milim. și de o înălțime de 40 milim. închis de un cadru

rectangular tipărit în color albastre închise, care cuprinde tot spațiul celalalt al chipului notei.

Acest cadru albastru închis remarcă acurat în desemnătura sa unitară o grupare în opt câmpuri, dintre cari câte trei câmpuri grupate unele peste altele formează partea din dreapta și stînga a imaginii în ordine simetrică, ear celelalte două câmpuri închid câmpul de scriptură sus și jos în toată lățimea sa și împreună în același timp amândouă părțile laterale ale cadrului.

Fie care din aceste părți laterale de trei membrii ce sînt egale cuprinde în câmpul seu rectangular de sus cifra arabică „10“ cu color deschisă cu o decorațiune circulară și cu circumscripțiunea „Zehn Gulden“ pe lătura testului germân și „Tiz forint“ pe a celui ungureș. Aceste câmpuri de sus ale ambelor părți laterale sînt împreunate prin partea cadrului ce se află de asupra câmpului de scriptură apărînd în cadru pe o tablă lungureată și decorată, cuvintele „Zehn Gulden“ resp. „Tiz forint“ tipărite în scriptură antică deschisă.

Pe partea germână, precum și pe cea ungurească a notei e așezat un cap femeesc ideal în câmpurile din mijloc ale ambelor părți laterale în cadru cercual și adecă astfel că capul unei părți laterale este o iconă reflectivă a capului din cea laltă parte laterală. Prin urmare unul și același cap apare pe notă de patru ori în versiune și ilumațiune după, avînd privirea îndreptată meru spre câmpul de scriptură.

Câmpurile de jos ale ambelor părți laterale din chipul notei cuprind în decorațiune ornamentală rectangulară ce le leagă strins de cadrele circulare a capetelor de semnate și togma pomenite, dispozițiunea legii despre pedeapsa falsificării notelor de bancă în scriptură microscopică. Testul dispoziției penale este în partea germână următoriu:

„Die Verfälschung (Nachmachung oder Abänderung) der von der österreich-ungarischen Bank ausgefertigten Noten wird in beiden Theilen des Reiches als Verbrechen der Verfälschung öffentlicher Kreditspapiere nach den Bestimmungen der Strafgesetze bestraft.“

în partea ungurească:

„Az osztrák-magyar bank által kibocsátott jegyeknek hamisítása (utánmás vagy megmáltás) a monarchia mindkét részében mint nyíltados hitelpapírok hamisításának bűnténye a büntetési törvény határodányai szerint bűntetendő.“

Acest test e încungiuat, conform forme primitive rectangulare de un cadru vînet închis foarte îngust, în care apare de repetate ori în scriptură antică semnificarea: „10 Gulden“ pe partea testului germân și „10 forint“ pe partea celui ungureș din notă.

Legătura între câmpurile cele mai din jos a părților laterale se stabilește, pentru completarea cadrului vînet închis al notei, printr'o decorațiune ornamentală, în mijlocul căreia se află în cadrulat ovală un monogram. Acesta conține pe partea germână: inițialele dela firma băncii în limba germână „Ö. U. B.“ pe partea ungurească a notei inițialele dela firma băncii în limba ungurească: „O. M. B.“ În dreapta și stînga dela monogram sînt puse cuvintele tipărite în scriptură antică „Zehn“ și „Tiz“ de asemenea în cadrare ornamentală rotundită.

Chipul total, ale căru decorații singuritate consistă din numeroase ornamente microscopice, e încadrat de o legătură scripturistică cu cuvintele des repetate: „Zehn Gulden“ resp. „Tiz forint.“ La legătura această scripturistică se adaugă ca extremă încheere un ornament desemat în formă de dantele în ale căru părți ce se

*) Banca austro-ungară.

repetează regulat se află permanent cifra „10.“

Privită în total partea germană și ungară a notei de bancă de zece florini se înfațurează ca chipuri omogene, cari se deosebesc unul de altul numai prin diversitatea limbistică a textului și în unele părți ale detaliului ornamental.

Baza de desubt a notei, așa precum apare ea în deosebi în câmpul de criptură din mijloc, e formată de un ornament fin, ce consistă din o cruciuliță mică curmeză și egală (X), în care cifra microscopică „10“ reapare repetându-se regulat și de neenumerare ori.

Testul literal al notei, care cuprinde pe partea germană și ungară câmpul de mijloc al notei împreună cu signatură firmei dela bancă, sună în testul german:

„Die österreichisch-ungarische Bank behält sofort auf Verlangen dem Ueberbringer gegen diese Anweisung bei ihren Hauptanstalten in Wien und Budapest Zehn Gulden österr. Währung in gesetzlicher Münze.“

Wien, 1. Mai 1880.

Oesterreichisch-Ungarische Bank.

A. Moser

Gouverneur.

Leonhardt

Generalsecretär.

Wodianer

Generalrath.

Leonhardt

Generalsecretär.

ear în testul unguresc:

„Az osztrák magyar bank atvétele mellett bécsi és budapesti főintézeteknél fizet legott kívánatra az éllmátotának osztrák értéku Tiz forintot törvényes ércpénzen.“

Bécs, 1880. május 1-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Moser A.

Wodianer

főtanácsos.

Leonhardt

vezérbíró.

Deasupra testului german din notă se află în câmpul de scriptură însemnarea seriei, deasupra testului unguresc din notă la asemenea loc numărul notei de bancă în culoare roșie.

Varietați.

* (Necrolog). Daniil Gallu, notariu cercual și proprietariu în Secuieu cu fii și fiicele sale: Victoria măritată Dr. Emiliu Filipan medic subprefectural în Nasend, Cornelia, Ioane, Iustina, Virginia; Ioane Gall preot gr. or. în Rogoșel, Grigorie Gallu econom în Rogoșel, cu fii și fiicele lor; Iosif Gallu subjude reg. în Beiuș, cu fii; Ioana măritată Pasca; Teodora măr. Moca econom în Secuieu; Ana măr. Bentian și Ioana măr. Plesu; econom în Rogoșel, ca fiice, cu fii și fiicele lor; Carolina Gallu protopopeasă veduvă în Bistrița, ca cumnată; Ioane Gallu protopop gr. or. în Abrud, Dr. Iosif Gallu jude la tabla reg. în Budapesta, și Iulia Gallu măr. Vasiliu Ranta jude la trib. reg. în Bistrița, ca nepoți; cu inimă înfrântă de durere incunosciențeașă, ca cel mai bun părinte, unchiu, cumnat și moș, model de virtuțile familiare și de o pietate rară Gavril Gallu preot gr. oriental al Rogoșelului, în etate de 83 ani, 60 ani ai fericitei căsătorii, 23 ani ai veduviei și 40 ani ai preoției, în 25 Decembrie a. c. st. n. au încetat din viață. Rămășițele-i pămîntesci s'au înmormântat în 29 Decembrie în cimetierul gr. or. din loc. La care solemnitate funebră sînt rugați a participa cunoscuții și amicii repositului în Domnul. Rogoșel, 25 Decembrie 1880 st. n. Fie-i fărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

* (Necrolog). Petru Hodrea, econom distins, președinte al comitetului parochial, membru în reprezentanța comunală, membru al banței „Transilvania“, împărțită cu ss. taine adormi în Domnul după grele suferințe în 14/26 Decembrie a. c. la 1 1/2 oare după ameași în etate de 49 ani. Rămășițele pămîntesci au ridicat din casa repositului și s'au înmormântat Mercuri în 17/29 Decembrie la 11 oare

înainte de ameași în cimetierul gr. or. al comunei Reșinari. Cu inima înfrîntă de durere aducem aceasta la cunoștința tuturor rudeniilor și amicilor repositului. Reșinari, în 15/27 Decembrie 1880. Dobra Hodrea năș. C. Dancăș, soție. Măriuța Hodrea năș. Șerban C. Dancăș, Aleman Droc, Marina A. Droc, cumnați. Dr. Ioan Pop, medic de Regiment; Constanța Pop, Ioan Crăciun, preot; Stanca Crăciun, Iosif Goga. învătătoriu și Aurelia Goga, învătătoare, fini.

* (Cutremur) Duminecă după am. pe la 4 1/2 oare s'a simțit în Sibiu cu deosebire în suburbiul iosefin cu sguduitură de pământ mai domoală.

* (Cutremur.) Din Simonal Branului ni se scrie: Sâmbătă în 13 Decembrie a. c. st. v. seara la 2 1/4 oare și 7 minute s'a simțit un cutremur de pământ în Simonal Branului în două rënduri. Prima oară numai încât-va s'a simțit, ear după aceea la 20 secunde al doilea cutremur s'a simțit așa de tare încât chiar jucau mobile cum se cade și ferestrele zîrnăiau. Durata a fost mai bine ca 7 secunde.

* (Cutremur de pământ.) Cetim în „Pressa“: Joi înainte de ameași s'a simțit în Bucuresci o mică zguduitură abia simțibilă. Sâmbătă însă, pe la oarele 5 d. am. s'a simțit un nou cutremur de pământ în direcțiunea dela Nord-Vest spre Sud-Est. Sguduirile lui în număr de trei, au știut două secunde și mai bine și s'au simțit în toată țara. Acest cutremur, precum se telegrafează s'a simțit și la Brașov, la Ruscium, la Chișineu etc. Sguduitura a fost mai puternică la Iași la Galați și Bérland, acemenea și în Dobrogea la Constanța. Eri Duminecă încă, pe la oarele 10, s'a simțit un nou cutremur, a cărui sguduitură au fost slabă.

* (Censura de advocat) se va face și pe anul 1881 în Murăș-Oșorhei subt presiul d. Iosif Schneider, presidentul, sau subt presiul d. Ioan Gezeș, vicepresidentul comisiunei esemințioare. Ambii acesti dd. sînt prezidenți de senat la tabla reg. din M. Oșorhei.

* (Comunicațiua Ardealului cu România). Din Brașov se scrie, că așteptările, cari se începiau de juncțiunea liniei ferate dela Predeal construite cu mari cheltueli, nu s'au realizat până acum, de vremece această juncțiune din partea guvernului românesc este tractată mașter în toată privința, pentrucă el are mai mare interes, a transpune comunicațiua pe întreaga linie Bucuresci-Verciorova, carea perurge România de alungul. Așa mai unan întreg a fost de lipsă până ce s'a putut face posibilă espedarea directă a călătorilor și bagajei lor via Predeal, pentru care până ađi nu există tarife directe între stațiunile ardelen și române, un ce, prin care nu numai comunicațiua noastră cu România este foarte îngreunată, dar așteptatul esport al produselor ardelen, precum sînt lemnele, cărbunii etc. a devenit mai imposibil.

* (O reclamă — necorectă.) „Românul“ în mai mulți numeri ai sei aduce următorul anunțiu „bibliografic“: „Cel mai vechiu Calendar român, Amicul poporului (pe anul 1881) compus de Visarion Roman. Anul al 21-lea . . .“

Rectificăm: Cel mai vechiu Calendar existent este cel editat aici în Sibiu de tipografia Eredei de Closius, deoarece acesta are o vechime de 89 (di: optzeci și nouă) de ani. Urmează apoi Calendarul tipografiei archidiecezane, carele apare de 30 (di: treizeci) de ani.

De aceea trebuie să ċicem usurpătorului: Trop de zèle! Calendarul:

* (Maria Flectenmacher), redactoreasa „Femeiei române“, nu

a fost arestată. Mai multe ċiare Bucurescene aduseră scirea despre complicitatea prepusă a numitei dame la atentatul lui Petrar contra ministrului Brătianu. Desmițim cu plăcere și din parte-ne scirea falsă, ce am adus-o după organe din capitala României.

* (Comunicațiua postală 1879.) În țerile coroanei unguresci s'au espdat pe postă 54 milioane de epistole. Intre aceste au fost 1.7 milion nefrancate, 12 milioane carte de corespondențe, 9 milioane expediții fără cuverte, 1.8 milion mustre de mărfuri și 16 milioane epistole exoffio. Pachete s'au espdat preste tot 673.675 bucăți în greutate totală de 2 milioane chilogramme; apoi expedițiuni de bani 7 milion și de prețioase în sumă preț 886 fl. milioane v. a.

* (Stațiuni de mazănt.) Ministrul de agricultură a statorit pe anul 1881 următoarele stațiuni de mazănt în comitatul Sibiului și adevă: în Sibiu cu 2, Slimnic cu 2 și Norcichi cu 4 arnășari.

* (Menage de oficeri.) De când cu incidentul lui Bartha toți oficerii trupelor staționate în Cluj mânăncă în casina oficerilor, unde dela începutul lunei lui Decembrie n. s'a întocmit menage petru ofierii. Spre efectuirea acesteia atât Măjestatea Sa împăratul, cât și ministrul c. r. de resbel Bylandt Rheidat au spendat sume însemnate.

* (S'a eliberat din arest) dr. Borș ca fiind nevinovat în priveria atentatului în contra ministrului Brătianu.

* (O postă cănească.) La ușa cafenelei „Kafé Schöja“ în strada principelui Rudolf din Budapesta, pe la 5 ceasuri după am. se arată în fie-care și un căne mic și așteaptă cu rebdare, până când vre-un oaspe deschide ușa. Deschiđându-se aceasta cănele la moment întră cu ințață în cafenea, caută aici totdeauna pe același chelner, pre carele atăat' trage de picior până când i atrage atențiunea asupra-și, și nu se mișcă de lângă acesta, până când nu-đă nesce jurnale. Chelnerul sciind ce vrea cănele de loc îi dă jurnalele cerute și cănele în momentul primirei acestora se și repede spre ușa, ca să ease și se duce apoi tot într'o fugă cu jurnalele'n gură până la domnul seu acasă, unde cu bucurie le predă acestuia.

Indreptare. În numărul 148 columna a două, pag. 1-a, în articolul „Noua lege advocațială“ a doua alineă de dinsur, șirul al 3-lea, înseala de cuvêntul funcționariu e de a se înalta cuvintele: „chiar și“ și apoi întregit se se cetesească: „și dacă respectiv va fi chiar și funcționariu comunal“ etc. etc.

În columna aceeași alineă a 3-a, în șirul al noulea e de a se sterge „a“ înainte de verbul „lucra și face.“

Bursa de Viena și Pesta din 28 Decembrie 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	111.—	110.95
I emisiune de oblig. de stat dela dramul de fer orient. ung.	83.10	82.75
II emisiune de oblig. de stat dela dramul de fer orient. ung.	99.25	99.3/4
Oblig. de stat dela 1876 de ale dramului de fer orient. ung.	86.80	86.25
Împrumutul dramurilor de fer.ung.	126.50	126.1/2
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului.	97.—	96.50
Obligațiuni ung. cu clausulă de scortire	95.50	95.50
Obligațiuni urbariale teșeneșia	95.—	95.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de scortire	94.—	94.—
Obligațiuni urbariale transilvane	95.25	95.25
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	95.50	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea (decime de vin	94.25	94.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.—	78.—
Datorie de stat în argint	78.80	78.80
Renta de aur austriacă	87.90	87.75
Sorți de stat dela 1860	131.—	130.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	821.—	816.—
Acțiuni de credit austr.	287.50	287.70
Acțiuni de bancă de credit ung.	263.50	263.—
Sorți unguresci cu premii	107.75	108.—
Sorți de regularea Tisei	107.30	107.50
Argint	—	5.58
Galbîn	—	9.37
Napoleon	—	9.87
100 marea nemțesci	58.20	58.15
London (pe polița de trei luni)	117.75	117.70

Economic.

Sibiu 24 Decembrie n. Pro hectolitru: Grâu 6.80—7.80; grâu scăreț fl. 5.50—6.30; scăcară fl. 5.40—5.80; Orz fl. 3.60—4.; Ovăș fl. 1.80—2.20; Cuceruz fl. 2.80—3.20; Mălin fl. 4.—5.; Cartofi fl. 1.60—2.; Semeșă decăneșă fl. 4.—5.; Mazere fl. 9.—10.; Linte fl. 11.—12.; Fasolea fl. 5.—5.50 pro 50 chilo; Făină de pâne fl. 14.; Slănină fl. 70—75 Unsore de porc fl. 68.—75; Sîn brut pro 50 chilo fl. 30—34; Sîn de luminări fl. 47—50; Luminări de sîn 50 chilo fl. 48—55; Săpun fl. 36—40. Fân pro 50 chilo fl. 1.80—2.; Căneșă pro 50 chilo fl. 30.55. Lemne vîntoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirit pro grad 55—60 cr.; carne de vită de vîșl 44—46 cr.; Carne de vișel 36—50 cr. carne de porc 40—44 cr.; carne de berbec 22—24 cr.; oaș 40 de 25 cr.

Mediăș, 23 Decembrie n. Pro hectolitru: Grâu 6.50—7.; Grâu scăreț fl. 5.60—6.; Scăcară fl. 5.—5.30 Ovăș fl. 2.—2.20; Cuceruz fl. 2.50—2.75; Semeșă decăneșă fl. 3.50—4.; Fasolea fl. 5.—5.50 mazerefl. —.—; Cartofi fl. —2.; Fân fl. 1.10—1.30; cel vechiu; cel nou fl. —.—; Căneșă fl. 24—25; Slănină pro 100 chilo. fl. 40—52; unsore de porc fl. 60; Sîn de luminări fl. 32—46; Spirit pro grad cr.; carne de vită pro chilo 40 cr. carne de porc 40— cr. carne de vișl 42 cr.; carne de berbec 28 cr.; oaș 7 de 10 cr. Tîrgul de ađi a fost în cătva mai bine corectat, ca cel din rîndul trecut. Timpul e escent de frumos și primăvăratic.

Estras din foaia oficială Budapesti Közlöny.

Licitatiuni: în 4 Ian. imob. lui Valisie Aliești în Săliște; în 26 Ian. și 26 Febr. imob. lui Carol Binder și soți în Sibiu (trib.); în 6 Aprilie și 6 Maiu imob. lui Nicolau Bărdăș în Scurei (judec. cerc. Făgăraș); în 19 Ian. și 19 Febr. imob. lui Ioan și Amalie Barth în Brașov (trib.); în 26 Ian. și 25 Febr. imob. lui Ludovic Vajna în Corvasa (judec. cerc.); în 1 Febr și 19 Martie imob. baronului Samoila Horvath în Sântioana (trib. M.-Oșorhei); în 18 Ian. și 18 Febr. imob. lui Dănilă Nagy și soți în Dej (trib.); în 24 Ian. și 24 Febr. imob. lui Ioan și Maria Fröhlich în Norcichi; în 26 Ian. și 26 Febr. imob. lui George Curta în Săsașu; în 25 Ian. și 25 Febr. imob. Catharinei Grăbel în Sibiu (trib.)

Nr. 208. 2—3

CONCURS.

Devenind în vacanță parochia de clasa a III. Negrileşti-protopresbiteratul gr. or. al Solnocului I. prin moartea fostului preot Dimitrie Sighiartu pentru ocuparea ei se escrie concurs cu terminul până în 5 Ianuarie 1881. Emolumentele împreunate cu această parochie sînt:

- a) Casa și grădina de 1 1/2 juger cu toate edificiile economice;
- b) Porțiune canonică estravilană de 3 jugere.
- c) birul 100 merțe mălaiu în grăunțe;
- d) 100 țile de lucru cu palma;
- e) stole usitate după deosebitele funcțiuni preoțesci.

Doritorii de a ocupa această stațiune de paroch au de a ști șternele suplecele lor în truite în sensul statutului organic și a regulamentului congresual pentru parochii până la terminul sus indicat subscrîșului în Cs. Giurgesci posta ultimă Retteg. Oficial protopresbiterat gr. or. al tralcutului Solnocului I.

Cs. Giurgesci, 5 Decembrie 1880. În conțelegere cu comitetul parochial.

Constantin Bodea m. p., adm. ppresbiteral.

Nr. 223. 2—3

Prelungire de concurs.

După ce în urma concursului publicat în „Tel Rom“ Nr. 109. 110 și 112 a. c. pentru ocuparea parochiei vacante de cl. III din Vulceșd cu filia Herepea, nu s'a ivit nici un concurent, prin aceasta se prelungește terminal concursului până la 31 Decembrie a. c. Emolumentele sînt tot cele publicate în concursul prim.

Petițiunile sînt a se trimite la presbiterul Ioan Papiu în Deva.